

MÉDIÁ A KORUPCIA

Prípadové štúdie

MÔŽE "VLK SAMOTÁR" KVÁZI- INVESTIGATÍVNY NOVINÁR NAHRADIŤ NÍZKU FUNKCIONALITU SYSTÉMU PRÁVNEJ VYMOŽITEL'NOSTI?

Tento článok analyzuje relatívne neobvyklý prípad, v ktorom nezávisle pracujúci, kvázi-investigatívny novinár (taliansky občan pôsobiaci v Čechách i na Slovensku) dokázal odhaliť medzinárodný pokus o prepieranie peňazí. Novinár Papaleo včas upozornil políciu na Slovensku a potom aj v Hong Kongu, že slovenský "podnikateľ" a "novinár" Juraj Jariabka ho oslovil so ponukou provízie za asistenciu pri prepraní peňazí (vytunelovaných z českého Metropolitného sporiteľného družstva) cez banky v Číne a Hong Kongu.

Tento významný príbeh podhľadáva komplexný právny rámec pre vysporiadanie sa s prípadmi prepierania peňazí v EÚ. V tomto konkrétnom prípade nebola slovenská polícia a prokurátori schopní konať proti páchatelovi nelegálnej činnosti, keďže prípad nenaplnil podmienky stanovené miestnym právnym rámcem, ktorý je v súlade s reguláciou platnou v rámci EÚ. Súčasné štúdiá upriamujú pozornosť na slabé stránky protikorupčnej legislatívy a legislatívy zameranej proti prepieraniu peňazí. Rozdielne nastavenie legislatívy v Hong Kongu a na Slovensku viedlo k tomu, že Jariabka bol v Hong Kongu promptne odsúdený na štyri roky, no na Slovensku nenaplnil skutkovú podstatu trestného činu. Doposiaľ nie je jasné, kam sa podela väčšina z odcudzených 46 miliónov Eur.

Prevažne nízke mediálne pokrytie prípadu (s výnimkou českých HN) naznačuje slabé pochopenie spoločenských dôsledkov odhaľovania a vyšetrovania trestnej činnosti médiami v Českej i Slovenskej republike. Tak v Čechách ako i na Slovensku sa prejavila nízka miera mentality "strážneho psa" demokracie. Téma sa venovali predovšetkým tabloidné a hospodárske tlačové médiá, ktoré však nepoukazovali na

širší spoločenský dopad a nedostatočnosť legislatívneho rámca pre boj proti korupcii a prepieraniu peňazí.

Štúdiá poskytujú dôkaz o tom, že i nezávislý novinár môže byť obrovským prínosom pre spoločnosť. Samotný Papaleo z jeho naplnenia role iniciátora celého prípadu nemal napokon žiaden zisk, naopak ukýva sa v strachu z pomsty a žije v relatívnej chudobe.

ŠKANDÁL GORILA

Táto štúdiá opisuje a analyzuje najširšie mediálne pokrytý korupčný prípad v slovenskej histórii. Škandál Gorila bol pôvodne zväčša ignorovaný médiami, no keď médiá získali prístup k už zverejneným dôkazom, prípad získal obrovskú pozornosť verejnosti i médií.

Táto práca sa zaoberá politicko-finančným zázemím prípadu ako aj jeho dopadom na politiku, a tiež jeho spracovaním v médiách. Najlepšie informoval o prípade denník Sme, kým denník Pravda informoval o prípade s oneskorením a skôr so zameraním na jeho možné dopady na parlamentné voľby.

Politici naprieč politického spektra, napriek internej dostupnosti informácií o kauze, nevyvolali žiadne verejné pohoršenie nad prípadom.

Prípadová štúdiá taktiež vysvetľuje úlohu médií a nemediálnych aktérov, ktorí v tomto prípade zohrávali kľúčovú úlohu. Keďže súd v jednom rozsudku potvrdil, že ani komentáre nemôžu široko a beztrestne vychádzať z neovereného spisu, je zrejmé, že pôvodne opatrný prístup k zverejneniu kauzy bol do veľkej miery opodstatnený. Súčasne však, ako o tom svedčia aj ďalšie úniky informácií zverejňované online, ani páchatelia si nemôžu byť istí beztrestnosťou, prinajmenšom z hľadiska negatívnej verejnej odozvy. Analýza prípadu vedie k záveru, že údaje opísané v spise sú s najväčšou pravdepodobnosťou pravdivé. Štúdiá preto varuje pred oligarchickými zoskupeniami ako aj pred vplyvom oligarchických zoskupení na médiá